

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročnino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravnništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ul. 6/I. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije so proste pošiljke. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Stanovsko političko glasilo UJU. - Poverjeništvo Ljubljana

Licealna knjižnica
1058 Ljubljana, Strossmayerjeva ulica,
II. dr. gimn. (Bpl.)

Izhaja vsak četrtlet. Naročnina: 1000. Za inozem. izdajo št. 1000. Pov. ima s čl. naročn. vgraje in reklamn. notice vseh vrst je plačati po Din 2:50 od petih vrst. Inzeratni davek po sebi. Pošt. ček. ur. 11.197.

Za enotno organizacijo.

Vseučiliški profesor dr. Jovanović nas je v Beogradu na kongresu UJU opomnil, da nacionalni, politični, verski in kulturni boji izpustimo na veljavi in se razvija v vsi jakosti pred nami socialni boj za katerega se moramo usposobiti.

Zdi se mi da so šle besede profesorja Jovanovića precej mimo nas kot konstatacija brez vsakega pomena. In vendar mora biti človek sven, ako ne opazi takoj da so te besede globoke in resnične od začetka do konca. Kdo se danes zveni za vsekakor že pritaene vzdihne SLS, da je vera v nevarnosti, kdo se še briga za obupne klice SDS, ki poziva na boj zoper klerikalnega zmaja? Socialna vprašanja silijo na dan in pretresajo stranke s starimi kulturnimi programi. Odkod drugod izvira naenkrat nesloga v mogočnem radikalni stranki odkod demokratska zajednica? In kaj je nazadnje Radićev pokret, ki ga tudi ne smemo smatrati za nekaj neznanega če ne socialno gibanje?

Ne nomaže vse nič boji stanov za prostora na solcu je tu in mi ga ne bomo soravili s sveta naimani na ta način da ritemo z glavo v pesek. Če to bilo solah kdaj je potrebno danes, da se strnejo naše vrste in da stojimo edini in močni v borbo. Sama enotna učiteljska organizacija opirja na Udruženje vseh državnih nameščencev nas more rešiti, da nas drugi ne pohodijo.

In ravno sedaj vlada taka razdrapanost. Naivečja nesreča je, če naidejo veliki časi majhna ljud, to velja v malem tudi za nas.

Narodno edinstvo! — Ali naj nas res loči to?

Naj bi se vendar oglasil enkrat kak tovariš ki mu narodno edinstvo vzklipeva iz srca da bi nam lepo jasno in trezno razložil da se to ne izrablja le kot strankarsko geslo temveč da vsebuje ta pojem veličastno idejo ki jo državo edinstvo, katerega zdrave temelje ustvarja deklaracija — ne doseza. Razloži naj nam tudi, zakaj mora to priti v program organizacije ravno osnovnošolskih učiteljev ko meščanskošolski učitelji in srednješolski profesorji lahko izhajajo tudi brez teh dveh besedi v svojem stanovskem programu. Lepo jasno naj nam razloži na nas ho mogoče prepričal. Če pa tega vsi skupaj ne zmorejo, naj pa že enkrat opuste to žongliranje z internacionalci itd., se nam pridružijo in pomagajo graditi.

Agilni so, to se jim mora priznati. Da bi le hoteli to svojo agilnost porabiti v svojo korist organizacije. Naj navedem samo en primer. Priopnimo, da je zrasel ta predlog na zelniku upokojenega tovariša ki ima bogate izkušnje v organizatornem delu.

Organizacije, kjer so zastopane struie z različnimi nazirani, morajo biti osnovane in upravljane na demokratični podlagi. Drugače ni potrebne discipline. Brezobzirno majorizirati se danes ljudje ne dajo več. Dolžnost organizacije je, da ugodi vsem uravničanim zahtevam, tudi manišine. Volilni sistem za naš upravni odbor je zastarel in je ostanek iz prejšnjega stoletja. Potrebno je da se čim prej modernizira in uvede proporcni sistem. Napravne bi pač bilo, da bi se vršile volitve na način kakor so se vršile v trgovsko in obrtno zbornico samo da bi naj bile javne, ker bi bila kontrola potem mnogo lažja.

Kie je med nami količkaj objektivni človek, ki bi se ne strinjal s tem predlogom ali smatral tako zahtevo za neupravičeno? Tako bi prišlo tudi z one strani nekaj najboljsh do besede v organizaciji ki bi delali za blaginjo stanu. Prepričan sem, da bo tudi nie poučila nablizha bodočnost, da so razne politične ekstrature nam vsem samo škodljive.

Sicer bi se na moral vsakdo zavdati da je prvi pogoj dobre organizacije disciplina. Sai ni nikomur zabrameno, da bi ne smel imeti v kaki zadevi drugačnega mnenja. Svoje ideje lahko tudi svobodno propagira, toda dokler nima za seboj večine mora upoštevati tudi voljo nasprotno večine in se ji pokoriti. Kdor tega ne stori je škodlivec in uničevalec naše blaginje.

Za toliko razumno bi lahko imel učitelstvo vsakdo da se bo končno le odločilo za ono kar bo za nas najboljšo. — Zakaj smo pa mi čakali z deklaracijo dolga leta in smo ostali mirni, dokler je vodstvo poznalo disciplino?

Enotno organizacijo potrebujemo, samo enotno organizacijo! To in to društvo je sklenilo svoi izstop iz UJU na se bo osnovalo v okraju drugo društvo — to ni nič.

Če nimamo v sebi toliko moralne moči da bi se bojevali za svoj stan dostojno poskrbimo se vsak v svoi kot in čakamo, kaj bo... Čemu bi kazali svetui svojo revščino?

Jaz nimam denarja za članarino organizacijam, ki bi se za malenkosti preklale med seboi ko nam lile voda v erlo. Bodimo veliki in pripravljamo ter usposobimo se za resen in težak social-

ni boj ki nas čaka da ne bodo šle razmere in drugi preko nas — v našo škodo!

Fran Samec.

Resna beseda v resnem času.

Kdorkoli ima danes še zanimanje, da gleda in motri razmere in življenje tudi preko plot, ki mu obdaia lastno dvorišče mora priznati, da živimo v iako resnih da celo v kritičnih časih. Na katerokoli polje javnega udeistvovanja se ozremo, povsod vidimo iako malo razveseljevega in vzodbuialočega, pač pa prav mnogo naravnost odbilaločega in trkega tako da mora biti posameznik silno kremenit značaj, da ne omaga v svoji trdni veri na boljšo in lenšo bodočnost posameznih stanov in celokupnega naroda.

Politično strankarskih in vladnih kriz smo že tako navajeni da se že malokdo izmed širše javnosti zveni zanie. Gospodarske krize se pojavljajo kakor gobe po dežju ter nam režejo globoko v meso. Do kulturnih kriz pa soloh ne pridemo, ker smo preveč zaposleni z drugimi vitalnejšimi.

Da ob takih prilikah ne izostanejo stanovske krize, je samo ob sebi umevno in naravno Sai so posamezni stanovi le del celokupnosti le kolešje, ali pa celo samo zobci ustroja ki ga zovemo narod država. In čim tesneši je kak stan spojen s celoto, tem bolj in tem prej bode tudi občutil sam na sebi in v sebi takozvano krizo.

Zato se po mojem mnenju ne sme jemati takih objav v posameznih stanovih pretragično. Sai so vendar docela naravna posledica prilik in razmer v katerih živimo. To je prinesel tok časa in razvoji razmer.

Tragično, naravnost obupno in tudi nenaravno bi bilo, ako bi n. pr. učitelstvo v času ko išče vsa izhoda in novih notov iz splošnega kaosa sedanjosti v boljšo bodočnost stalo prekrizanih rok s pogledom nortim v preteklost. Zakaj ravno v tel burni in težki sedanjosti si kujemo bodočnost. Sedaj živeča generacija utira in pripravlja pot lenše bodočnosti ne sebi ampak onim ki pridejo. In to je niena sveta dolžnost, da prav nič drugega.

Življenje je boj in boj je življenje. Resničnost teh besed čutimo vsak dan boli in jaz sem vsai za svojo osebo uverien, da bodo prišli nad nas vse —

in seveda naš stan gotovo ne bo izvzet — še vse huiši časi v moralnem in zmotnem oziru. Le motrite razvoji razmer in prilik zadnjih let objektivno z nekoliko širšega vidika in pritrđili boste sami, da še niste videli konca trolienja da ni nikier nobene ustaljenosti ampak še vedno vse vre kipi se koleba in viši v zraku. To je novoina doba, sicer kruta in težka, a vendarle naravna.

Ko ustvarjamo bodočnost, pa nikdar in nikakor ne smemo zaupstti tal sedanje realnosti. Zakaj bodočnost temelji na sedanjosti. Zato ni posebnost modro početi se preveč s problemi, kateri niso aktualni in katerih končna rešitev je še daleč v bodočnosti med tem da več ali manj zanemarjati naravnost vitalna vprašanja, sedanjosti.

Pa da govorim konkretno.

Naše vrste razburja in razdvaja narodno edinstvo. To je problem, katerega bode rešila bodočnost in radi tega vprašanja nimamo niti drobtinice manj kruha in nas trenutno prav nič ne peče. Vrh vsega je pa ta problem tako zamotan, da se ga naši največji učeniki in prve avtoritete skoro niti ne dotaknejo. Mi pa na dolgo in široko razpravljamo o tem, med tem, ko je vse polno vprašani ki nam naravnost režejo v meso in kri n. pr. novi šolski zakon novi učni načrti, povišanje službene dobe, zmanjšanje prejemkov, izobrazba učitelstva, njegovo kulturno delo, spoštitev vsega državnega uslužbenstva v enotno odprdnosti zmožno falanga itd., da ne omeniam gospodarskega vprašanja. Hic Rhodus hic salta, prijatelji v in izven opozicije!

Pa še besedo o naši nainovejši opoziciji. Ponovno sem že pisal o tem in tudi drugi, da je vsaka stvarna opozicija ki se legalno udeistvuje zdrava in naravnost potrebna v vsaki organizaciji. Kadar pa zaide opozicija v strokovni organizaciji na osebno ali pa politično polje, takrat pa ubija ne načel in idej in tudi ne večine, ampak sama sebe. Ko se je začel in vršil preokret v naši organizaciji često v preostrih oblikah ni sedanj večini niti na misel prišlo, da bi izstopila iz organizacije, na čeprav propade s svojimi idejami. Nam ie bila in

LISTEK.

Novi učni načrt za učiteljska in stališče glasbenega pouka.

Komisija za sestavo novega učnega načrta ie dokončala svoje delo in te dni se ie začelo že z njegovo uvedbo. Naidalekosežnejše izpremembe so se izvršile glede glasbenega pouka.

Predno začnemo s tozadevnimi ugotovitvami si ie treba pogledati dosedanje učne načrte z ozirom na stališče glasbenih predmetov. Poučevala se ie doslej v poedinih pokrajinah glasba v sledeči izmeri:

SRBIJA			
Cerkveno petje	Notno petje (teorija)	Sviranje (na vijolini)	Skupno število ur
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8		16

HRVATSKA				
Petje	Vijolina	Klavir	Orgle	Skupno število ur
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po eno uro; 4 × 1 = 4	Prva dva letnika po eno uro; 2 × 1 = 2	Vljiha dva letnika po eno uro; 2 × 1 = 2	16

SLOVENIJA			
Petje	Vijolina	Skupno število ur	Klavir in orgle neobvezno na moških zavodih. Na ženskih je klavir obvezen za one gojenke, ki ne igrajo vijoline.
Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	Vsak letnik po dve uri; 4 × 2 = 8	16	

Glede celokupnega števila učnih ur ne naidemo torej prav nobenih razlik v poedinih učnih načrtih. Pač pa se iavljajo bistvene posebnosti glede organizacije. V Srbiji n. pr. ne naidemo pouka v orgljanju (in klavirju), ker pravoslavna liturgija ne uporablja tega instrumenta. Pač pa se spet v večji meri goji cerkveno zborovo petje in to iz navedenega vzroka.

Na Hrvatskem ie močno spojena z učiteljsko službo orglarska, kjer naidemo svoi izraz v ondnotnem učnem načrtu. V Sloveniji ne naidemo več mnogo učiteliev-organistov: vsled tega ie postal ta predmet neobvezen. Dosedanji učni načrti so torej vzrastli na podlagi podanih prilik ter so vsled tega povsem odgovarjali dejanskim potrebam.

In kako ie sedaj z glasbo v reformiranem skupnem učnem načrtu? Pričakovali bi, da bi se bile obdržale vodilne misli, ki so ustvariale bivše učne načrte: a temu ni tako. Že od vsega početka moremo ugotoviti neko smotreno zapostavljanje glasbenih predmetov in s tem v

zvezi izdatno reduciranje števila odmerjenih učnih ur.

V prvem, enotno zasnovanem učnem načrtu ki ie bil izdelan z dne 22. junija 1925. P. br. 7825, ie vadlo število učnih ur iz glasbe takoi od 16 na 9, kar kaže naslednja razpredelnica:

Petje in sviranje (na vijolini)				
I.	II.	III.	IV.	Skupaj
3	3	3	0	9

Nastavni plan in program ie zaukazal, da ie smatrati petje in sviranje (na vijolini) kot en predmet koiega ie obravnavati v treh urah nedelieno. (V tem učnem času naj bi se obravnavala nevska tvarina, t. i. gojilo naj bi se praktično petje obravnavala naj bi se teoretiška snov, vršile muzikalno-diktatne vaje ki so za izobrazbo muzikalitete toli važne, izpraševalo naj bi se in se gojilo tudi sviranje na vijolini) Za vse to skupaj ie določiti en sam red v napredku. Tukaj stoji pač najboljši praktik pred zagonetko. Načrt, ki ie vzbudil nemalo začudenja, ie degradiral predmet umetniškega značaja na nivó faktičnih večšin in vse reforme, ki so se tekom 19. stoletja izvedle v prid našim predmetom, so bile kratkomalo uničene.

Razveseljivo ie bilo, ko ie ministrski odlok z dne 23. decembra 1925 (P. br. 16.507) navedeno naredbo razveljavil. Motiviral se ie poston s tem da se pri sestavi omenjenega učnega načrta ni oziralo na mnenie in izkušnje strokovnjakov. To se naj zgori pri sestavi novega učnega načrta. Predstavniki poedinih učnih predmetov naj bodo zaslišani in domače učiteliske konference naj obravnavajo skupno to zadevo.

To se ie zgodilo. Zgodilo pa se ni, da bi se bili ti predlogi tudi upoštevali. Izvestno so bili predlogi prav različni, a gotovo ie da ni predlagal noben strokovni nastavnik v celi državi redukcije števila učnih ur za svoi predmet. Bili so pa tam tudi predlogi organizacije glasbenih učiteliev. Novi nastavni plan z dne 5. oktobra 1926 O. N. br. 32.130 ie prinesel torej novo, še huiše presenečenje. Iz razpredelnice

Petje in sviranje (na vijolini)				
I.	II.	III.	IV.	Skupaj
2	2	2	2	8

ie razvidno, da se ie celokupno število glasbenih ur znižalo kar za polovico (16:8). Ker so se v drugih predmetih učne ure zvišale in so se nvedli tudi

ie organizacija več od oseb. Kadarkoli smo bili v manjšini smo razumeli toliko discipline da smo respektirali večino, dajši nismo zatajevali svojih idej in načel. Sedaj pa je začel ravno med tiste, ki so se nekda največ sklicevali na disciplino, povsem drugačen duh. Zahte-

vaio narodno edinstvo a rušilo stanovsko edinstvo. Kako se to stima ne vem. Vem pa, da so ravno sedaj velevažni časi in da pridejo še hujši ko bomo morali vsi na krov do zadnjega moža v obrambo naših stanovskih moralnih in emotnih pridobitev.

Hren.

Splošne vesti.

NAŠEMU TOVARIŠTVU!

Med učitelstvom se pojavlja gibanje za izstop iz poverjenosti UJU Ljubljana zbor tega, ker letošnja delegacija v Celju ni sprejela v naš stanovski vzpored (program) izraza »Narodnega in državnega edinstva«. Prepričan sem, da tega ni storila iz svojega globokega prepričanja temveč le v svojem razburjenem in strastnem razpoloženju po »ustament-zmagi«. V tem bojem razpoloženju se je klic po »Narodnem in državnem edinstvu« prelušil. Zmagi naj sledi iztrežnenje. Med učitelstvom se bode sedaj začel razvijati in bistriti pojem »Narodnega in državnega edinstva«, ki hode razčiščen stoji pred našimi očmi kot veličastna alegorija uslovesnosti in sicer v spisih in razpravah njegovih najboljših poznavalcev v »Učiteljskem Tovaršu« in v »Učit. Jedinstvu«. Takšen spis priobčim tudi jaz na podlagi narodnosti jugoslovenskega narodovega jezika, pedagogike logike, modroslovja in zgodovine.

Vabim Vas vse najsrečnejše, odložite sklenanje o izstopu do 1. marca 1927. Do tega časa se mora naše nespozumljenje razčistiti. Ne vračate niti »Učit. Tovarša« niti »Učit. Jedinstva«. »Da se resnica prav spozna treba je čuti oba zvona.«

Prepričan sem, da si bomo ob kolikar dobri volji vsi proglasili (deklarirali) in protiproglasili (antideklarirali) v novem spoznanju sezli tovariško v roke. Članek zavednega hrvatskega tovariša Pavle Saršona v 11. broju »Učit. Tovarša« kotaj nai vsakdo čita z največjo pažnjo, nam kaže pravo pot, po kateri naj hodimo da prestopimo iz nevarnega pota prepiralosti se Svatoplukovih sinov na pot slove slavnih mož ilirskih dobe, ki so delali složno od geslom: »Bog pomoz! k našoj slozi!«. Kdor dvomi nad tem geslom, naj se spomni da še tudi po 1. marcu 1927 ni poznano izstopitje, ako se dotlej ne doseže sporazumljenje.

Maribor, dne 24. oktobra 1926.

Radoslav Knaič.

Opomba: Predali »Učiteljskega Tovarša« so vedno odprti vsakomur za stvarne načelne razprave bodisi katerekoli struje, seveda je treba iz njih izločiti vse osebnosti ter osebna in strankarska ozadja — na bo šlo. V stanovski organizaciji smo v prvi vrsti učitelji in se družimo s svojimi stanovskimi tovariši edino kot z učitelji in stanovskimi tovariši ker se borimo za skupne stanovske interese. Ljub nam mora biti vsak stanovsko zaveden tovariš. Glejmo predvsem na skupne stanovske smotre, na nevarnosti ki ogrožajo nas vse in naš celokupen stan, ter da odstranimo vse pojave, ki škodijo vsemu stanu — na se bomo hitro našli in spoznali nujno potrebo, da se združimo vsi učitelji v eni organizaciji.

novi predmeti sklepamo da so se tam upoštevali strokovni predlozi oziroma da so bili dotični predmeti zastopani po članih komisije. Ne tako za glasbene predmete. Tukaj ni bilo zastopnika in tako se je moglo zgoditi, da se ni ohranilo niti to, kar so vsebovali dosednji načrti. Ker je bilo število učnih ur za poedine glasbene predmete itak že majhno (2), je izruba tem bolj občutna. Predmet ki je imel n. pr. doslej 4 tedenske ure in ki je dobil sedaj odmerjenih 5 ur, je pridobil 20%, medtem ko je izruba pete, ki je imelo doslej le 2 uri in se je to število reduciralo še na eno uro, kar 50% učnega časa. Ali bo pridobitev tam odtehtala izgubo tukaj, je pač vrašanje na katero ne bo posebno težko odgovoriti.

Faktum je da pri taki odmeri ni govora o uspešnem pouku in oba muzikalna predmeta (pete in violina) sta obsojena na životarenje in hiranje. In vendar bi bili pričakovali da se unprav v današnji, materialistično navdahnjeni dobi v večji meri upoštevaio umetniški predmeti kot nekaj protitež prevladajoči intelektualni vzgoji. Zdi se, da se ni niti mislilo na to da zavzemata pete in glasba v nacionalni in moralni vzgoji priznana mesto, kar se osobito še v današnji dobi povdaria. Vse nacionalno

— **Novi učni načrti.** Predvsem naj mi bo dovoljen odgovor onemu gosp. tovarišu, ki pod tem naslovom v poslednji številki »Učit. Tov.« vprašuje, kako naj poučuje na trirazrednici, da mu ta ne postane šestrazrednica in da mu ne bo treba poučevati 52 tedenskih ur. Odgovor se najde sam po sebi v poznanju organizacije pouka na šolah z oddelki: tam se tudi vidi, da pri oddelkih mben učitelji ne bo poučeval tedensko 26 + 26, tedaj 52 ur, nego le 26. Natančnejša razlaga k temu računu se najde lahko v vsakem navodilu za poučevanje v oddelkih. Važnejše je drugo vrašanje s katerim se obračajo tovariši name. Da-li velja razdelitev učnih ur kakor sta in po sklepu nadzorniških konferenc v Ljubljani in Mariboru objavila učitelstvu oba prosvetna oddelka v Sloveniji ali pa se je treba ravnati v smislu končne pripombe v novem učnem načrtu po dosedanjih razdelitvi učnih ur. Razdelitev učnih ur kakor sta in določili obe nadzorniški konferenci, je od ministrstva prosvete odobrena (o čemer je učitelstvo itak obveščeno) in ker je ta odobritev novejšega datuma kakor je končna pripomba v učnem načrtu velja za šole v Ljubljanski oblasti (razen v brežiškem in laškem srezu) razdelitev, kakor jo je sklenila nadzorniška konferenca v Ljubljani, za šole Mariborske oblasti in za sreza Laško in Brežice ona, ki jo je sklenila nadzorniška konferenca v Mariboru. Ne ta ne ona razdelitev učnih ur ne pomeni za učitelstvo nove obremenitve napram prejšnjim uradno predpisanim razdelitvam, kar razvidi lahko vsakdo ako primerja tozadevne predpise. In še tretje vrašanje je: Ali naj se poučujejo deška ročna dela tudi v 5.—8. šolskem letu ali le v prvih 4 šolskih letih? Tozadevno ne obstoja noben predpis: skleno pa lahko vsakdo da ne more poučevati deških ročnih del v šolskih letih za katere ni izdan noben učni načrt. V razdelitev učnih ur za ta leta je predmet pač prišel radi enotnega izgleda celotne razdelitve. Nihče na tudi ne bo branil učitelju ki hoče in zna ter ve kaj lahko poučuje, ako se loti predmeta tudi na tei učni stopnji: mnogo prilike mu dá kmetijski pouk in delo v šolskem vrtu. Treba je samo da je učitelj praktičen in uvideven za narodove potrebe in za otroške zmožnosti. Ob koncu pa le to: Razni dopisi ki jih priobčuje učitelstvo o novih učnih načrtih v listih kažejo da ima tov. L. Pibrovac prav s svojo pripombo v poslednjem »Tov.«, na je škoda, da ima prav.

P. Flerč.

— **Odobravanje postopka delegatov na pokrajinski skupščini v Celju.** Krško učiteljsko društvo je imelo v soboto, dne 23. t. m. svoje jesensko zborovanje v Boštianu. Vkljub slabemu vremenu je bilo navzočih 85 članov. O poteku pokrajinske skupščine je poročal v na višku stoječem referatu tov. Tone Seliškar ki

je napravil primero med splošno socialno borbo v naši in drugih državah ter našim stanovskim gibanjem in preokretom. Začrtal je glavne poteze in primere med splošnim in našim stanovskim gibanjem. Sprejet je bil z vsemi glasovi predlog, da se potrdi ukrepe delegacije kot enodušen izraz vseh. Podrobneje poročilo prinesem v prihodnji številki.

— **Vodnikova družba in učitelstvo.** Vodnikova družba je izdala štiri lepe knjige. Bogato »Veliko pratiko« za leto 1927., Levstikovo »Pravico kladiva«, Kozakovo »Beli mecesen« in zbirko poljudno-znanstvenih črtic »Iz tajnosti prirode«. Te dni smo čitali seznam poverjenikov Vodnikove družbe in opazili med njim ogromno število učitelstva. Ako pa pogledamo tisk vseh publikacij, vidimo da ni naklonila družba tiska niti ene knjige Učiteljski tiskarni. Stanovska zavest učitelstva je že prišla tako daleč, da bo učitelstvo podpiralo onega, ki daie tudi podpora učitelstvu. To moramo enkrat jasno povedati. Naj se ne pozna učitelstva samo za delo! V rokah katere struje je sedaj slučajno Učiteljska tiskarna, ne igra nobene vloge ker stojimo na stališču, da pri naših gospodarskih vrašanih ne smejo stanovske načelne in ne osebne zadeve igrati nobene vloge in bo učitelstvo pri tem nastopalo enotno. Naj se ne pozna učitelstva samo za delo ker se pride z delom učitelstva še naiceneje skozi temveč naj se ga pozna tudi pri podpiranju v tej ali oni smeri. To je naša stanovska parola!

— **Eden od kronskih upokoencev je srečno dobil razliko iz leta 1919.** Preieli smo vest da je tov. I. Zemlišč, nadučitelj v pok. iz Maribora srečno dobil od leta 1919. dolžno razliko od prevoda na dinarsko penzijo. Prosil je 7 let vse slovenske poslance in ministre, da vsi niso mogli nič opraviti. Sedaj se mu je posrečilo potom mariborskega velikega župana in s prizadevanjem istega dobiti iz partije 55 srečno svojo pravico in »stare državne dolgeve« niemu. On piše: »Naj mu Vsezagomočni to delo tisočero poplača.« — Vsega je z enakim slučajem prizadetih okrog 54 upokoencev, a od teh jih je že 4—5 umrlo. Ostali upokoenci ki še niso preieli razlik nam piše: »O, da bi se tudi za nas našel kak veliki župan dr Pirkmajer ki bi se zavzel za našo stvar!« — V resnici so dolgovni države ki jih ima državno uradništvo prejeti iz partije 55 proračuna ne samo nekaj nečuvenera, temveč tudi nekaj zakonitnega, nekaj bolnega v državnem aparatu.

— **Ob priliki upokoiltve tovarišev Andoljška iz Litiie in Debelaka iz Šmartna** je litijsko okramo učiteljsko društvo izvolilo oba svoja dolgoletna člana častnim članom v priznanje zaslug, ki sta si jih pridobila za organizacijo in stan. Ob priliki odborove seje, ki se je vršila v Litiiji 12. pr. m., ima je deputacija izročila, krasno izdelani diplomi, delo tovarišice gđc. Prestorieve Popoldne pa sta prišla oba med tovariše in tovarišice ki so se udeležili sestanka pri Laiovicu zlasti iz bližnje okolice v lepem številu. Tam smo preživeli med petiem, govorji in razgovori nekaj animiranih uric. Na zadnjem zborovanju se je spomnil obeh tovarišev v letem govoru tov. Kolenc in se zahvalil tov. Prestorievi za trud. — Upamo, da ohranita častna čla-

na naše društvo tovariše in tovarišice v letem spominu in ima ključemo: Še mnoga leta!

— **Še enkrat — brez zamere!** Dne 13. oktobra t. l. je nekdo odgovoril v »Slovencu« na članek »Brez zamere«, ki ga je napisal ravnatelj Laiovic iz Tržiča v 8. številki »Učit. Tov.«. Odgovor je dober in poučen, a zdi se mi da pisec ni pravi še manj pa list, v katerem je odgovor izšel. Naibolje je da učitelstvo samo v svojih listih rešuje svoja sporna vrašanja, ki se prav nič ne tičejo javnosti. Me učiteljice ki smo torej nekaterim v hudo spodbudo radi pohaiana v Ljubljani v našem prostem času, bi morale same odgovoriti. A pred nami se je oglašil tovariš Šegula in sicer kot neprijeten brez vsega razburjenja stvarno in objektivno. S tem nam je koristil več, kakor če bi odgovarjale same ne vem kako ogorčeno in pikro. Dvomliiva na je usluga — ako ne mislimo samo nase in na to pravzaprav malenkostno zadevico — ki jo stori učitelstvu, kdor spravlja naše sporne zadeve v dnevno časopisje in to niti ne s stališča stroge stvarnosti, temveč, kakršen imam vtis iz osebne naperienosti sebi v zabavo in zadoščenie. Za tako naklonienost se v bodoče zahvaljujemo. Politični listi so nas itak že preveč in na tak način ljubili da je bilo največkrat slabše in malo častno za naš stan. Naše notranje šolske in stanovske zadeve niso kosti za javno glodanje, niti prilike za ohlajanje napetosti.

— **Ena izmed prizadetih. Posmrtnina Učiteljske Samopomoči bo dosegla, ko se prijavi še en član 10.000 Din. Hitite in plačajte redno!**

— **Novi zakon o narodnih šolah.** G. Čajkovac, prejšnji načelnik za osnovno nastavo, ki mu je g. Radič kot minister prosvete noveril izdelavo projekta zakona o osnovnih šolah, je izdelal istega popolnoma in ga predal ministru prosvete. G. minister bo sestavil strokovno komisijo za projekt in istega kot je prei obljubil takoj oddal Narodni skupščini morda še ta mesec.

— **Organizacija Učiteljskega Udruženja v Bosni in Hercegovini.** 20. t. m. odideta predsednik Izvršnega odbora g. Petrovič in urednik »Učitelja« g. Stanojevič v Bosno in Hercegovino radi organizacije Učiteljskega udruženja. Na učiteljskih zborovanjih, ki bodo v ta namen sklicana, bo predaval g. Stanojevič o novih pokretilih v ovojie in pouka. Odposlanca bodeta 20. t. m. v Bihaču, v Banji Luki 22. t. m. v Travniku 25. v Sarajevu 26. in v Mostariu 28. t. m. Želeti bi bilo da bi dosegla ta misija dober uspeh in izvedla utrditev sreskih društev in organizacije, ki je v Bosni in Hercegovini precej slaba in nepopolna.

— **Likvidacija »Slomškove zveze«.** To notico prinaša po »Učit. Tovaršu« tudi »Narodna Prosveta«, ki pa poroča pogrešno da bode članstvo pristopalo v Oblastna učiteljska društva namesto v Okrajna (sreska) učiteljska društva. K notici »Učit. Tovarša« pa dostavlja »Narodna Prosveta« še sledeče: Mi se te vesti radujemo in milo nam je da je Slomškova zveza ki je bila do sedaj separatno organizirana, likvidirala in stopila v naše udruženje UJU. Naj bi ta lep primer privedel tudi ostale naše tovariše ki so do sedaj oklevali v naše skupne vrste. — Poročilo o predstoječi likvidaciji Slomškove zveze je prinesla tudi beograjska »Pravda«.

— **Tovariš-penzionist** nam piše: V predzadnjem »Učit. Tov.« ste pisali, da imajo državni uradniki pravico do brezplačnega zdravljenja v bolnicah. Tudi jaz sem se ždravil mesec dni v bolnici v K. A ko sem prosil za povrnitev stroškov se mi je reklo da se daie ta prednost le bolnikom na državnih bolnicah. Milostnim potom sem pri inspektoratu narodnega zdravja dosedel, da so mi dali nekaj kronic odškodnine. Kmalu nato sem zopet obolel za isto boleznijo, a se nisem več niti upal nadlegovati za odškodnino. Tako se rodi nam pensionistom s kronsko pokojnino!

— **Ocena učitelstva.** Z ozirom na neiasnost glede redov za ocenjevanje učnih oseb in učencev osnovnih šol odločam da velja za ocenjevanje učnih oseb naredba poverjenosti za uk in bogočastje z dne 23. aprila 1920 »Upr. L.« II. št. 52. t. 194 (Fink I. št. 49) za učence osnovnih in meščanskih šol na odlok min. prosvete, S. N. br. 16.400 z dne 24. avgusta 1925. (Fink V. št. 124). Po tej odločbi naj se točno ravnaio ocenjevalne komisije. Ta odlok je izdal prosvetni inspektor mariborske oblasti pod P. br. 5873/1 od 4. oktobra 1926.

H. Družovič.